

VELJA GOVORJENA BESEDA!

**Govor predsednice vlade na 43. povorki narodnih noš
Kamnik, 8. september 2013**

**Dragi gostje,
dragi udeleženci povorke.**

Lepo pozdravljeni in najlepša hvala za povabilo in za besedo.

Ta čudoviti sprehod skozi zgodovino ljudske oblačilne kulture, ki se prepleta s starimi plesi in pesmimi na Slovenskem, priča, kako močno smo ponosni na ta del naše preteklosti ter da imamo kaj za pokazati.

Kamnik je mesto s prepoznavno preteklostjo in slikovito okolico, je mesto, ki razkriva svojo bogato zgodovino na številne načine. Današnja prireditev, 43. Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine je morda najvidnejši in z barvitostjo podob najbolj slikovit. Skupaj s sodobnimi oblikami poudarjanja lokalne in širše prepoznavnosti, kot so najnovejša odmevna predstavitev kulinarčne podobe mesta in okolice, Okusi Kamnika, ali pa festival Kamfest, izraz sodobne urbanosti, zaokrožajo prizadevanja po umestitvi mesta v širši slovenski in evropski prostor.

Kamniški Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine, ki se od leta 1966 pod različnimi imeni vključujejo v slovenski in evropski kulturni in turistični zemljevid, pa niso le del kamniške turistične ponudbe, temveč so svojevrstni sprehod skozi čas in odsev različnih podob družbe, ki je v njej pustila svoje sledi, hkrati pa so tudi razmislek današnjemu trenutku. Vrhunec dogajanja, današnja slavnostna povorka, s podobami ljudskih noš in drugih t. i. pripadnostih kostumov nakazuje različnost slovenske družbe v različnih časih. Predstavlja izročilo podeželja, ki je ponekod do začetka devetnajstega, v številnih primerih pa še v dvajsetem stoletju zaznamovalo kmečki sloj. To izročilo odseva temeljno predstavo o prepoznavnosti oblačilne kulture Slovencev. V enaki meri pa te noše predstavljajo kulturo meščanstva, ki je v kmečkem oblačilnem videzu v drugi polovici devetnajstega stoletja iskalo in tudi našlo izraz slovenske nacionalne prepoznavnosti. Meščani slovenskih mest in bogatejši podeželani so od konca

devetnajstega stoletja naprej s t. i. narodnimi nošami, ki so si jih nadevali ob posebnih priložnostih, izražali in poudarjali nacionalno pripadnost.

Po manj kot dveh desetletjih se je kamniška prireditve s prikazom kmečkih opravil in predstavitvijo domače obrti začela širiti. Ta prehod je izražal spreminjanje kamniške prireditve, hkrati pa je nakazoval tudi spreminjanje slovenske družbe: dimniki nekdanj uspešnih kamniških tovarn so se vedno bolj umikali iz oddaljenega zakulisja povorke narodnih noš. Kamniška prireditve pa je ostajala in ostala, tudi kot iskanje možnosti za preživetje mesta. Kmalu po tem, ko je povorka narodnih noš stopila čez prag vrat v slovensko samostojnost, pa je dobila tudi novo razsežnost: pod okriljem Javnega sklada za kulturne dejavnosti je bil v povorko vključen nov del in nekdanjo pokrajinsko raznolikost noš je s strokovno pripravljenimi rekonstrukcijami dopolnila predstavitev lokalno in marsikdaj tudi krajevno in socialno prepoznavne oblačilne kulture Slovencev.

V današnji kamniški povorki se tako slovenstvo razgrinja v vsej svoji simbolno razumljeni različnosti, v tej različnosti pa je tudi naše bogastvo. Prireditve Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine s to predstavitvijo ne govori le o oblačenju, temveč tudi o tem, da je naše bogastvo prav v različnosti med nami, če to različnost znamo razumeti in spoštovati.

Poklon naši dediščini, kot ga imamo priložnost videti danes, ni le poklon naši skupni zgodovini, ampak je predvsem poklon tistemu delu prebivalstva, ki je s prenašanjem tradicije iz roda v rod poskrbel za to, da so generacije Slovenk in Slovencev s ponosom in veseljem segali po praznjih oblačilih.

Dovolite mi, da ob zaključku izrečem čestitke, pohvale in zahvale Kamniku in prav vsem, ki ste sodelovali pri izvedbi prireditve.